

Қазақстан Республикасының тауар биржалары туралы заңнамасының сақталуының тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттарын және тексеру парағын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2016 жылғы 5 наурыздағы № 128 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2016 жылы 11 сәуірде № 13584 болып тіркелді.

Ескерту. Бұйрықтың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық экономика министрінің 30.10.2018 № 34 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

"Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексі 141-бабының 5 және 6 тармақтарына, 143-бабының 1-тармағына сәйкес **БҰЙЫРАМЫЗ:**

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрі орынбасарының - Сауда және интеграция министрінің 04.05.2023 № 156-НҚ және ҚР Ұлттық экономика министрінің м.а. 04.05.2023 № 59 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

1. Қоса беріліп отырған бекітілсін:

1) осы бұйрыққа 1-қосымшаға сәйкес Қазақстан Республикасының тауар биржалары туралы заңнамасының сақталуына тәуекел дәрежесін бағалау критерийлері;

2) осы бұйрыққа 2-қосымшаға сәйкес Қазақстан Республикасының тауар биржалары туралы заңнамасының сақталуын тексеру парағы;

3) осы бұйрыққа 3-қосымшаға сәйкес Қазақстан Республикасының тауар биржалары туралы заңнамасының сақталуын тексеру парағы.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрі орынбасарының - Сауда және интеграция министрінің 04.05.2023 № 156-НҚ және ҚР Ұлттық экономика министрінің м.а. 04.05.2023 № 59 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

2. "Қазақстан Республикасының тауар биржалары туралы заңнамасын сақтауда тәуекел дәрежесін бағалау критерийлерін және тексеру парағын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 30 маусымдағы № 471 (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11807 болып тіркелген, 2015 жылғы 11 қыркүйекте "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде жарияланған) бұйрығының күші жойылды деп танылсын.

3. Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Сауда қызметін реттеу департаменті:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрық Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін оның көшірмелерін баспа және электрондық түрде күнтізбелік он күн ішінде мерзімді баспа басылымдарында және "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде ресми жариялауға, сондай-ақ тіркелген бұйрықты алған күннен бастап бес жұмыс күн ішінде Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін Республикалық құқықтық ақпарат орталығына жіберуді;

3) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің интернет-ресурсында және мемлекеттік органдардың интранет-порталында жариялануын;

4) осы бұйрық Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Заң департаментіне осы тармағының 1), 2) және 3) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

4. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика вице-министріне жүктелсін.

5. Осы бұйрық оның алғаш ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының
Ұлттық экономика министрі

Е. Досаев

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасы
Бас прокуратурасының Құқықтық
статистика және арнайы есепке алу
жөніндегі комитетінің төрағасы

С. Айтпаева

2016 жылғы 9 наурыз

Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика министрінің
2016 жылғы 5 наурыздағы
№ 128 бұйрығына
1-қосымша

Қазақстан Республикасының тауар биржалары туралы заңнамасының сақталуының тәуекел дәрежесін бағалау критерийлері

Ескерту. 1-қосымша жаңа редакцияда – ҚР Премьер-Министрі орынбасарының - Сауда және интеграция министрінің 04.05.2023 № 156-НҚ және ҚР Ұлттық экономика

министрінің м.а. 04.05.2023 № 59 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Қазақстан Республикасының Тауар биржалары туралы заңнамасының сақталуына тәуекел дәрежесін бағалау критерийлері (бұдан әрі – критерийлер) Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексінің 141-бабының 5 және 6-тармақтарына және 143-бабының 1-тармағына (бұдан әрі- Кодекс), Қазақстан Республикасының "Тауар биржалары туралы" Заңымен, Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің міндетін атқарушының 2018 жылғы 31 шілдедегі № 3 "Тексеру парағының нысанын бекіту туралы" бұйрығымен (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 17371 болып тіркелген) және Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің міндетін атқарушының 2022 жылғы 22 маусымдағы № 48 бұйрығымен бекітілген реттеуші мемлекеттік органдардың тәуекелдерді бағалау және басқару жүйесін және тексеру парақтарының нысандарын қалыптастыру қағидаларына (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 28577 болып тіркелген) сәйкес әзірленді.

2. Осы Критерийлерде мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) балл – тәуекелді есептеудің сандық өлшемі;

2) деректерді қалыпқа келтіру-әртүрлі шкалаларда өлшенген мәндерді шартты жалпы шкалаға келтіруді көздейтін статистикалық рәсім;

2-1) елеулі бұзушылықтар – тауар биржаларының, биржалық брокерлердің және тауар биржаларының клирингтік орталықтарының осы Критерийлерде белгіленген бақылау субъектілерінің (объектілерінің) қызметіне қойылатын, коммерциялық құпияның таралуына әкеп соғатын және табиғи баға белгілеудің бұзылуына және тауар нарығының тұрақсыздануына әкеп соғатын талаптарды бұзуы;

2-2) өрескел бұзушылықтар – тауар биржаларының, биржалық брокерлердің және тауар биржаларының клирингтік орталықтарының осы Критерийлерде белгіленген бақылау субъектілерінің (объектілерінің) қызметіне қойылатын талаптарды бұзуы, олар коммерциялық құпияның таралуына, табиғи баға белгілеуге және тауар нарығын тұрақсыздандыруға араласуға, сондай-ақ жеке және заңды тұлғалардың, мемлекеттің құқықтары мен заңды мүдделерінің бұзылуына әкеп соғады;

3) тәуекел – адамның өмірін немесе денсаулығын бақылау субъектісінің қызметі нәтижесінде, қоршаған ортаға, жеке және заңды тұлғалардың заңды мүдделеріне, оның зардаптарының ауырлық дәрежесін ескере отырып, мемлекеттің мүліктік мүдделеріне зиян келтіру ықтималдығы;

4) тәуекелдерді бағалау және басқару жүйесі – тиісті қызмет салаларында тәуекелдің жол берілетін деңгейін қамтамасыз ете отырып, кәсіпкерлік еркіндігін шектеудің ең төменгі мүмкін дәрежесі мақсатында бақылау субъектісіне барып және (

немесе) тексерулердің біліктілік талаптарына сәйкестігін кейіннен профилактикалық бақылауды жүзеге асыру үшін тәуекел дәрежелері бойынша Бақылау субъектілерін бөлу арқылы қолайсыз факторлардың туындау ықтималдығын төмендетуге бағытталған басқарушылық шешімдерді қабылдау процесі, сондай-ақ нақты бақылау субъектісі үшін тәуекел деңгейін өзгертуге және (немесе) Бақылау субъектісіне бара отырып, осындай бақылау субъектісін профилактикалық бақылаудан босатуға бағытталған;

5) тәуекел дәрежесін бағалаудың объективті критерийлері (бұдан әрі-объективті критерийлер) – белгілі бір қызмет саласындағы тәуекел дәрежесіне байланысты бақылау субъектілерін іріктеу үшін пайдаланылатын және бақылаудың жекелеген субъектісіне тікелей тәуелді болмайтын тәуекел дәрежесін бағалау критерийлері;

6) тәуекел дәрежесін бағалау критерийлері-бақылау субъектісінің тікелей қызметіне, салалық даму ерекшеліктеріне және осы дамуға әсер ететін факторларға байланысты, бақылау субъектілерін тәуекелдің әртүрлі дәрежелеріне жатқызуға мүмкіндік беретін сандық және сапалық көрсеткіштердің жиынтығы;

7) тәуекел дәрежесін бағалаудың субъективті критерийлері (бұдан әрі-субъективті критерийлер) – бақылаудың нақты субъектісі қызметінің нәтижелеріне қарай бақылау субъектілерін іріктеу үшін пайдаланылатын тәуекел дәрежесін бағалау критерийлері;

8) тексеру парағы – сақталмауы, жеке және заңды тұлғалардың, мемлекеттің заңды мүдделеріне қатер төндіретін бақылау субъектілерінің қызметіне қойылатын талаптардың тізбесі;

9) іріктеме жиынтығы (іріктеме) – Кодекстің 143-бабының 2-тармағына сәйкес мемлекеттік бақылаудың нақты саласындағы бақылау субъектілерінің біртекті тобына жататын бағаланатын субъектілердің тізбесі.

Ескерту. 2-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Сауда және интеграция министрінің м.а. 20.03.2025 № 117-НҚ және ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Ұлттық экономика министрінің 20.03.2025 № 12 (10.07.2025 бастап қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

2 тарау. Біліктілік талаптарына сәйкестігін тексеру және бақылау субъектілеріне бару арқылы профилактикалық бақылау жүргізу тәсілдері

3. Бақылау субъектісіне бару арқылы профилактикалық бақылауды жүзеге асыру кезінде тәуекелдерді басқару кезең-кезеңмен жүзеге асырылатын объективті және субъективті критерийлерді айқындау арқылы қалыптастырылады (шешімдерді көп өлшемді талдау).

Бірінші кезеңде объективті критерийлер бойынша бақылау субъектілері жоғары тәуекел дәрежесіне бөлінеді.

Тәуекелдің жоғары дәрежесіне жатқызылған бақылау субъектілері қызметінің салалары үшін біліктілік талаптарына сәйкестігіне тексеру, бақылау субъектісіне

барумен профилактикалық бақылау, бақылау субъектісіне бармай профилактикалық бақылау және жоспардан тыс тексеру жүргізіледі.

Екінші кезеңде субъективті критерийлер бойынша тауар биржасы мынадай тәуекел дәрежесіне жатқызылады:

жоғары тәуекел.

Субъективті критерийлер бойынша тәуекел дәрежесінің көрсеткіштері бойынша бақылау субъектісі тәуекелдің жоғары дәрежесіне-тәуекел дәрежесінің көрсеткіші 71-ден 100-ге дейін қоса алғанда.

Ескерту. 3-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Сауда және интеграция министрінің м.а. 20.03.2025 № 117-НҚ және ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Ұлттық экономика министрінің 20.03.2025 № 12 (10.07.2025 бастап қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

4. Бақылау субъектілеріне профилактикалық бақылау жүргізу үшін тәуекел дәрежесін бағалау критерийлері объективті және субъективті критерийлерді айқындау арқылы қалыптастырылады.

3-тарау. Объективті критерийлер

5. Объективті критерийлер бойынша тәуекелдің жоғары дәрежесіне тауар биржалары, биржалық брокерлер және тауар биржаларының клирингтік орталықтары жатады.

Ескерту. 5-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Сауда және интеграция министрінің м.а. 20.03.2025 № 117-НҚ және ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Ұлттық экономика министрінің 20.03.2025 № 12 (10.07.2025 бастап қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

6. Бақылау субъектілерін тәуекелдің жоғары дәрежесіне жатқызу жеке және заңды тұлғалардың заңды мүдделеріне, тауар биржасында коммерциялық құпияның сақталуын қамтамасыз етуге, биржалық саудаға қатысушылардың құқықтарын қорғауға және олардың арасындағы коммерциялық құпияның заңсыз таралуына әкеп соғуы мүмкін адал бәсекелестікке байланысты бақылау субъектілерінің қызметі нәтижесінде мемлекеттің мүдделеріне зиян келтіру ықтималдығына байланысты жүзеге асырылады. табиғи бағаны бұзу және тауар нарығын тұрақсыздандыру.

7. Тәуекелдің жоғары дәрежесіне жатқызылған бақылау субъектілерінің қызмет салалары үшін біліктілік талаптарына сәйкестігіне тексеру, Бақылау субъектісіне бара отырып профилактикалық бақылау, Бақылау субъектісіне бармай профилактикалық бақылау және жоспардан тыс тексеру жүргізіледі.

8. Жүргізілген алдыңғы Профилактикалық бақылаудың қорытындылары бойынша берілген бұзушылықтарды толық көлемде жойған бақылау субъектілеріне қатысты

біліктілік талаптарына барумен және (немесе) сәйкестігін тексерумен оларды мемлекеттік бақылаудың кезекті кезеңіне кестелер мен тізімдерді қалыптастыру кезінде енгізуге жол берілмейді.

9. Тәуекелдерді бағалау мен басқарудың ақпараттық жүйесі болмаған кезде бақылау субъектісіне бару және (немесе) біліктілік талаптарына сәйкестігі арқылы профилактикалық бақылау жүзеге асырылатын бақылау субъектілері санының ең төменгі жол берілетін шегі мемлекеттік бақылаудың белгілі бір саласындағы осындай бақылау субъектілерінің жалпы санының бес пайызынан аспауға тиіс.

4-тарау. Субъективті критерийлер

10. Субъективті критерийлерді анықтау келесі кезеңдерді қолдана отырып жүзеге асырылады:

- 1) деректер базасын қалыптастыру және ақпарат жинау;
- 2) ақпаратты талдау және тәуекелдерді бағалау.

11. Деректер базасын қалыптастыру және ақпарат жинау Қазақстан Республикасының тауар биржалары туралы заңнамасын бұзатын бақылау субъектілерін анықтау үшін қажет.

Бақылау субъектісіне барып профилактикалық бақылауды жүзеге асыру мақсатында тәуекелдер дәрежесін бағалау үшін мынадай ақпарат көздері пайдаланылады:

- 1) бақылау субъектілеріне барумен алдыңғы тексерулер мен Профилактикалық бақылаудың нәтижелері;
- 2) мемлекеттік органдар мен ұйымдар ұсынатын мәліметтерді талдау нәтижелері;
- 3) бақылау субъектісіне бармай профилактикалық бақылау нәтижелері (бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау қорытындылары бойынша берілген қорытынды құжаттар).

Тәуекелдер дәрежесін бағалау үшін біліктілік талаптарына сәйкестігін тексеруді жүзеге асыру мақсатында мынадай ақпарат көздері пайдаланылады:

- 1) алдыңғы тексерулердің нәтижелері;
- 2) мемлекеттік органдар мен ұйымдар ұсынатын мәліметтерді талдау нәтижелері.

Ескерту. 11-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Сауда және интеграция министрінің м.а. 20.03.2025 № 117-НҚ және ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Ұлттық экономика министрінің 20.03.2025 № 12 (10.07.2025 бастап қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

12. Осы Критерийлердің 11-тармағында айқындалған ақпарат көздерінің негізінде осы Критерийлердің 1-қосымшасына сәйкес Қазақстан Республикасының Тауар биржалары туралы заңнамасының сақталуына тәуекел дәрежесін бағалаудың субъективті критерийлері айқындалады.

5-тарау. Тәуекелдерді басқару

13. Адал бақылау субъектілерін (объектілері) көтермелеу және бұзушыларға бақылау шоғырландыру қағидатын іске асыру мақсатында бақылау субъектілері (объектілері) тәуекел дәрежесін бағалау субъективті өлшемшарттарымен айқындалатын кезеңге, бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау және (немесе) квалификациялық талаптарға сәйкестігін тексеру жүргізуден субъективті өлшемшарттарымен айқындалатын кезеңге босатылады.

14. Субъективті өлшемшарттар бойынша бақылау субъектілері (объектілері) ақпараттық жүйені қолдана отырып, бақылау субъектілері қызметінің тиісті салаларындағы жоғары тәуекел дәрежесінен орташа тәуекел дәрежесіне немесе орташа тәуекел дәрежесінен төмен тәуекел дәрежесіне мынадай жағдайларда:

1) егер мұндай субъектілер Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жағдайларда және тәртіппен үшінші тұлғалар алдында азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру шарттарын жасасса;

2) егер Қазақстан Республикасының заңдарында және реттеуші мемлекеттік органдардың тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттарында бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылаудан немесе хабарлау тәртібі бойынша талаптарға сәйкестігіне тексерулер жүргізуден босату жағдайлары айқындалған болса;

3) егер субъектілер (объектілер) өзін-өзі реттейтін ұйым қызметінің нәтижелерін тану туралы келісім жасалған, "Өзін-өзі реттеу туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ерікті мүшелікке (қатысуға) негізделген өзін-өзі реттейтін ұйымның мүшелері болып табылса ауыстырылады.

15. Алдыңғы жүргізілген бару арқылы профилактикалық бақылаудың және (немесе) хабарлау тәртібі бойынша талаптарға сәйкестігін тексерудің қорытындылары бойынша берілген бұзушылықтарды толық көлемде жойған бақылау субъектілеріне қатысты оларды мемлекеттік бақылаудың кезекті кезеңіне кестелер мен тізімдерді қалыптастыру кезінде енгізуге жол берілмейді.

6-тарау. Субъективті критерийлер бойынша тәуекел дәрежесін есептеу тәртібі

16. Бақылау субъектісін тәуекел дәрежесіне жатқызу үшін тәуекел дәрежесінің көрсеткішін есептеудің мынадай тәртібі қолданылады.

Субъективті критерийлер бойынша тәуекел дәрежесінің көрсеткішін есептеу (R) бақылау субъектілеріне (SP) бару арқылы алдыңғы тексерулер мен профилактикалық бақылау нәтижелері бойынша бұзушылықтар бойынша тәуекел дәрежесінің көрсеткішін және субъективті критерийлер бойынша тәуекел дәрежесінің көрсеткішін (SC) қорытындылау жолымен автоматтандырылған режимде жүзеге асырылады, кейіннен деректер мәндерін 0-ден 100-ге дейінгі диапазонға қалыпқа келтіреді ұпай.

$R_{\text{пром}} = SP + SC$, мұнда

$R_{\text{пром}}$ -субъективті критерийлер бойынша тәуекел дәрежесінің аралық көрсеткіші,
 SP -бұзушылықтар бойынша тәуекел дәрежесінің көрсеткіші,

SC -осы Критерийлердің 12-тармағына сәйкес айқындалған субъективті критерийлер бойынша тәуекел дәрежесінің көрсеткіші..

Есеп мемлекеттік бақылаудың әрбір саласы бақылау субъектілерінің біртекті тобын бақылаудың әрбір субъектісі бойынша жүргізіледі. Бұл ретте мемлекеттік бақылаудың бір саласының бақылау субъектілерінің біртекті тобына жататын бағаланатын бақылау субъектілерінің тізбесі деректерді кейіннен қалыпқа келтіру үшін іріктемелі жиынтық (іріктеме) құрайды.

17. Бақылау субъектілеріне бару арқылы алдыңғы тексерулер мен профилактикалық бақылау нәтижелері бойынша алынған деректер бойынша 0-ден 100-ге дейінгі баллмен бағаланатын бұзушылықтар бойынша тәуекел дәрежесінің көрсеткіші қалыптастырылады.

Осы Критерийлердің 11-тармағында көрсетілген ақпарат көздерінің кез келгені бойынша бір өрескел бұзушылық анықталған кезде бақылау субъектісіне тәуекел дәрежесінің көрсеткіші 100 балл теңестіріледі және оған қатысты бақылау субъектісіне бара отырып профилактикалық бақылау жүргізіледі.

Өрескел бұзушылықтар анықталмаған кезде бұзушылықтар бойынша тәуекел дәрежесінің көрсеткіші елеулі және елеусіз дәрежедегі бұзушылықтар бойынша жиынтық көрсеткішпен есептеледі.

Елеулі бұзушылықтар көрсеткішін анықтау кезінде 0,7 коэффициенті қолданылады.

Бұл көрсеткіш келесі формула бойынша есептеледі:

$SP_3 = (SP_2 \times 100 / SP_1) \times 0,7$, мұнда:

SP_3 – елеулі бұзушылықтар көрсеткіші;

SP_1 – маңызды бұзушылықтардың қажетті саны;

SP_2 – анықталған елеулі бұзушылықтар саны;

Шамалы бұзушылықтар көрсеткішін анықтау кезінде 0,3 коэффициенті қолданылады.

Бұл көрсеткіш келесі формула бойынша есептеледі:

$SP_H = (SP_2 \times 100 / SP_1) \times 0,3$, мұнда:

SP_H – шамалы бұзушылықтар көрсеткіші;

SP_1 – кішігірім бұзушылықтардың қажетті саны;

SP_2 – анықталған шамалы бұзушылықтар саны;

Бұзушылықтар бойынша тәуекел дәрежесінің көрсеткіші (SP) 0-ден 100 балға дейінгі шкала бойынша есептеледі және мынадай формула бойынша елеулі және елеусіз бұзушылықтар көрсеткіштерін жинақтау жолымен айқындалады:

$SP = SP_3 + SP_H$, мұнда:

SP – бұзушылықтар бойынша тәуекел дәрежесінің көрсеткіші;

SPз – елеулі бұзушылықтар көрсеткіші;

SPн – шамалы бұзушылықтар көрсеткіші.

Бұзушылықтар бойынша тәуекел дәрежесі көрсеткішінің алынған мәні субъективті критерийлер бойынша тәуекел дәрежесі көрсеткішінің есебіне енгізіледі.

18. Осы Критерийлердің 11-тармағына сәйкес айқындалған субъективті критерийлер бойынша тәуекел дәрежесінің көрсеткішін есептеу 0-ден 100 балға дейінгі шәкіл бойынша жүргізіледі және мынадай формула бойынша жүзеге асырылады:

$$SC = \sum_{i=1}^n x_i * w_i, \text{ где:}$$

x_i – субъективті критерий көрсеткіші,

w_i – субъективті өлшем көрсеткішінің үлес салмағы x_i ,

n – көрсеткіштер саны.

Осы Критерийлердің 11-тармағына сәйкес айқындалған субъективті критерийлер бойынша тәуекел дәрежесі көрсеткішінің алынған мәні субъективті критерийлер бойынша тәуекел дәрежесі көрсеткішінің есебіне енгізіледі.

19. Субъектілер бойынша есептелген R көрсеткіші бойынша мәндер 0-ден 100 балға дейінгі диапазонға қалыпқа келтіріледі. Деректерді қалыпқа келтіру әрбір іріктемелі жиынтық (іріктеме) бойынша мынадай формуланы пайдалана отырып жүзеге асырылады:

$$R = \frac{R_{\text{пром}} - R_{\text{min}}}{R_{\text{max}} - R_{\text{min}}} \times 100,$$

R - бақылаудың жекелеген субъектісінің субъективті критерийлері бойынша тәуекел дәрежесінің көрсеткіші (қорытынды),

R_{max} - бір іріктемелі жиынтыққа (іріктемеге) кіретін субъектілер бойынша субъективті критерийлер бойынша тәуекел дәрежесі шкаласы бойынша ең жоғары ықтимал мән (шкаланың жоғарғы шекарасы),

R_{min} - бір іріктемелі жиынтыққа (іріктемеге) кіретін субъектілер бойынша субъективті критерийлер бойынша тәуекел дәрежесі шкаласы бойынша мүмкін болатын ең төменгі мән (шкаланың төменгі шекарасы),

$R_{\text{пром}}$ - осы Критерийлердің 13-тармағына сәйкес есептелген субъективті критерийлер бойынша тәуекел дәрежесінің аралық көрсеткіші.

Бақылау субъектілерінің (объектілерінің) қызметіне қойылатын талаптардың бұзылу дәрежелері

Ескерту. Қосымша жаңа редакцияда - ҚР Сауда және интеграция министрінің м.а. 20.03.2025 № 117-НҚ және ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Ұлттық экономика министрінің 20.03.2025 № 12 (10.07.2025 бастап қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

№	Талаптар (ауырлық дәрежесі көрсетілген талап сақталмаған кезде белгіленеді)	Бұзушылық дәрежесі
1. Тауар биржаларына қатысты барумен профилактикалық бақылау үшін		
1	Мүшелердің кіру және жыл сайынғы жарналарының, биржа мүлкін пайдаланғаны, биржалық мәмілелерді тіркегені және ресімдегені үшін төлемдердің бекітілген мөлшерінің болуы	Елеулі
2	Монополияға қарсы орган бекіткен нысанға сәйкес өткізілген биржалық сауда-саттық бойынша ай сайынғы есепті ұсыну	Өрескел
3	Монополияға қарсы органға өткізілген биржалық сауда-саттық бойынша ай сайынғы есепті уақтылы ұсыну (есепті кезеңнен кейінгі айдың бесінші күнінен кешіктірмей)	Елеулі
4	Белгіленген мерзімде биржалық тауарларға баға белгілеулерді өзінің интернет-ресурсының арнайы бөлімінде орналастыру	Елеулі
5	Республикалық бюджет туралы Қазақстан Республикасының Заңында тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің кемінде жиырма мың еселенген мөлшеріндегі резервтік қордың болуы	Өрескел
6	Тауар биржасының аккредиттелген мүшелерінің өзекті тізбесін өзінің интернет-ресурсының арнайы бөлімінде орналастыру	Елеулі

7	Сауда режимінің ерекшеліктерін ескере отырып, биржалық сауда-саттықты өткізу	Өрескел
8	Биржалық тауарлар тізбесінде көрсетілген биржалық тауарларды өткізу туралы талапты тек қана қосарланған қарсы аукцион режимінде сақтау	Өрескел
9	Биржалық тауарды сатудан (сатып алудан) өтінімді қабылдаудан бас тартуды ұсыну, оны қабылдаудан бас тартуды ұсыну үшін негіздер болған кезде	Өрескел
10	Биржалық сауданың барлық қатысушыларына биржалық мәмілелер жасасу бойынша тең жағдайларды қамтамасыз ету	Өрескел
11	Биржалық сауда-саттық нәтижелерін өз интернет-ресурсында уактылы орналастыру (әрбір сауда күнінің қорытындысы бойынша келесі жұмыс күнінен кешіктірмей)	Өрескел
12	Тауар биржасында жасалатын мәмілелер туралы мәліметтерді, сондай-ақ биржалық сауда-саттықтың нәтижелерін лицензияның қолданылу кезеңі бойы өзінің интернет-ресурсында сақтау	Өрескел
13	Тауар биржасы қызметкерлерінің биржалық мәмілелерге қатысуына, сондай-ақ коммерциялық ақпаратты өз мүддесіне пайдалануға тыйым салу туралы талапты сақтау	Өрескел
14	Тауар биржасының атынан және есебінен биржалық мәмілелер жасауға тыйым салу туралы талапты сақтау	Өрескел
15	Бекітілген ішкі құжаттарды өзінің интернет-ресурсында орналастыру	Елеулі
16	Биржалық сауда-саттықты өткізу кестесін өзінің интернет-ресурсында уактылы орналастыру (сауда-саттық басталғанға дейін кемінде бес жұмыс күні бұрын)	Өрескел
17	Үміткерді аккредиттеу туралы уактылы шешім қабылдау (өтініш пен тиісті құжаттарды қабылдаған	Өрескел

	сәттен бастап бес жұмыс күні ішінде)	
18	Тауар биржасының үміткерді аккредиттеуден бас тартқан кезде негіздемелерді сақтауы	Өрескел
19	Тауар биржасының мүшесін аккредиттеуді тоқтата тұру кезінде негіздемелерді сақтау	Өрескел
20	Тауар биржасында аккредиттеуді тоқтату кезінде негіздемелерді сақтау	Өрескел
21	Тауар биржасында брокерлік және дилерлік аккредиттеуді жою туралы негізделген шешім қабылдау	Өрескел
22	Биржалық сауданы ұйымдастырумен тікелей байланысты емес өзге қызметті жүзеге асыруға тыйым салу туралы талапты сақтау	Өрескел
23	Биржалық тауарларға баға белгілеулерді өзінің интернет-ресурсында орналастыру	Елеулі
24	Бірнеше клирингтік орталықтардың қызмет көрсетуге тыйым салуын сақтау	Өрескел
25	Сауда қызметін реттеу саласындағы уәкілетті орган бекіткен тауар биржасының мүшелері үшін кіру жарналарының және биржалық сауда-саттыққа қатысқаны үшін төлемдердің ең жоғары мөлшерін сақтау	Өрескел
26	Қаржы мониторингін жүзеге асыратын уәкілетті органға (жасалған күннен кейінгі жұмыс күнінен кешіктірмей) қаржы мониторингіне жататын ақшамен және (немесе) мүлікпен жасалатын операциялар туралы мәліметтер мен ақпаратты уақтылы беру	Елеулі
27	Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органға күдікті операциялар туралы ақпаратты уақтылы беру (операция күдікті деп танылған кезде мұндай операция жүргізілгенге дейін оны дереу уәкілетті органға хабарлау)	Өрескел

28	Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органға күдікті операциялар туралы ақпаратты уақтылы беру (олар жүргізілгенге дейін күдікті деп танылмаған, операция күдікті деп танылғаннан кейін жиырма төрт сағаттан кешіктірілмей ұсынылады)	Өрескел
29	Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органның сұрау салуы бойынша ақпаратты, мәліметтерді және құжаттарды уақтылы ұсыну (күдікті операцияны талдауға байланысты сұрау салу бойынша бақылау субъектісі қажетті ақпаратты, мәліметтерді және құжаттарды сұрау салуды алған күннен бастап жұмыс күнінен кешіктірмей ұсынады)	Өрескел
30	Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл саласында тауар биржасы әзірлеген даярлау және оқыту бағдарламасының болуы	Елеулі
31	Клиенттерді (олардың өкілдерін) және бенефициарлық меншік иелерін тиісінше тексеру бойынша шаралар қабылдау жөніндегі талаптарды сақтау (клиентті оның өкілі мен бенефициарлық меншік иесін сәйкестендіру бағдарламасы қаржы мониторингі субъектілерінің клиент (оның өкілі) туралы мәліметтердің дұрыстығын тіркеу және тексеру, бенефициарлық меншік иесін анықтау және ол туралы мәліметтерді тіркеу, клиент туралы бұрын алынған мәліметтерді жаңарту жөніндегі іс-шараларды жүргізуден тұрады (оның өкілі), іскерлік қатынастардың болжамды мақсатын, клиент және олардың өкілдері туралы мәліметтерді белгілеу және тіркеу)	Елеулі
	Бақылау субъектілерінің клиентке ақшамен және (немесе) мүлікпен	

32	операциялар жүргізуден бас тарту және (немесе) клиентпен іскерлік қатынастарды тоқтату жөніндегі міндеттерді орындауы	Өрескел
33	Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатында талаптарды қамтитын ішкі бақылау қағидаларының болуы	Өрескел
34	Қабылданған ішкі бақылау ережелері мен бағдарламаларының сәйкестігі	Өрескел
2. Биржалық брокерлерге қатысты барумен профилактикалық бақылау үшін		
1	Клиенттің бұйрығында көрсетілген мәміле жасау шарттарын сақтау	Өрескел
2	Мәміле жасау кезінде шарттарды өзгерту қажеттілігі туындаған кезде мәміле шарттарын өзгертуді өз клиентімен келісу	Өрескел
3	Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі стандартты бекіту және тиісті шаралар қабылдау, оның ішінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды азайту бойынша	Өрескел
4	Әрбір клиент бойынша жеке жасалатын биржалық мәмілелердің есебін жүргізу және мәміле жасалған күннен бастап бес жыл ішінде осы мәмілелер туралы мәліметтерді сақтау	Өрескел
5	Тауар биржасына биржалық сауда-саттыққа қатысушы ретінде клиентпен шартты бұзу туралы ақпарат беру	Өрескел
6	Қосарланған қарсы аукцион режимінде биржалық тауарлармен биржалық сауда-саттыққа қатысу кезінде сатушы мен сатып алушының мүдделерін бір мезгілде ұсынбау	Өрескел
7	Сауда сессиясы және клиринг аяқталғаннан кейін тауар	Өрескел

	биржасынан алғаннан кейін өз клиентіне биржалық мәміле бойынша есепті ұсыну	
8	Қаржы мониторингін жүзеге асыратын уәкілетті органға (жасалған күннен кейінгі жұмыс күнінен кешіктірмей) қаржы мониторингіне жататын ақшамен және (немесе) мүлікпен жасалатын операциялар туралы мәліметтер мен ақпаратты уақтылы беру	Елеулі
9	Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органға күдікті операциялар туралы ақпаратты уақтылы беру (операция күдікті деп танылған кезде мұндай операция жүргізілгенге дейін оны дереу уәкілетті органға хабарлау)	Өрескел
10	Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органға күдікті операциялар туралы ақпаратты уақтылы беру (олар жүргізілгенге дейін күдікті деп танылмаған, операция күдікті деп танылғаннан кейін жиырма төрт сағаттан кешіктірілмей ұсынылады)	Өрескел
11	Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органның сұрау салуы бойынша ақпаратты, мәліметтерді және құжаттарды уақтылы ұсыну (күдікті операцияны талдауға байланысты сұрау салу бойынша бақылау субъектісі қажетті ақпаратты, мәліметтерді және құжаттарды сұрау салуды алған күннен бастап жұмыс күнінен кешіктірмей ұсынады)	Өрескел
12	Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл саласында әзірленген даярлау және оқыту бағдарламасының болуы	Елеулі
	Клиенттерді (олардың өкілдерін) және бенефициарлық меншік иелерін тиісінше тексеру бойынша шаралар қабылдау жөніндегі	

13	<p>талаптарды сақтау (клиентті оның өкілі мен бенефициарлық меншік иесін сәйкестендіру бағдарламасы қаржы мониторингі субъектілерінің клиент (оның өкілі) туралы мәліметтердің дұрыстығын тіркеу және тексеру, бенефициарлық меншік иесін анықтау және ол туралы мәліметтерді тіркеу, клиент туралы бұрын алынған мәліметтерді жаңарту жөніндегі іс-шараларды жүргізуден тұрады (оның өкілі), іскерлік қатынастардың болжамды мақсатын, клиент және олардың өкілдері туралы мәліметтерді белгілеу және тіркеу)</p>	Елеулі
14	<p>Бақылау субъектілерінің клиентке ақшамен және (немесе) мүлікпен операциялар жүргізуден бас тарту және (немесе) клиентпен іскерлік қатынастарды тоқтату жөніндегі міндеттерді орындауы</p>	Өрескел
15	<p>Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатында талаптарды қамтитын ішкі бақылау қағидаларының болуы</p>	Өрескел
16	<p>Қабылданған ішкі бақылау ережелері мен бағдарламаларының сәйкестігі</p>	Өрескел
3. Клирингтік орталықтарға қатысты тауар биржаларына барумен профилактикалық бақылау үшін		
1	<p>Жасалған биржалық мәмілелер бойынша ақпаратты жинау және өңдеу, жасалған биржалық мәмілелердің талаптарын есепке алу және растау, биржалық мәмілелер жасау нәтижесінде жүзеге асырылатын есептеулерге қатысушы тараптардың өзара талаптары мен міндеттемелерін есепке алу, биржалық сауда-саттыққа қатысушыларды биржалық қамтамасыз етуді қабылдау және есепке алу, тараптардың биржалық мәмілелер бойынша талаптарын және (немесе) міндеттемелерін айқындау</p>	Өрескел

	жөніндегі функцияларды орындау олар бойынша биржалық мәмілелерді орындауда есеп айырысу және қолдау көрсету	
2	Тараптардың өзара іс-қимыл тәртібі, ақпарат алмасу, биржалық сауданы жүзеге асыру процесінде рәсімдер жасау туралы талаптарды қамтитын тауар биржасымен клирингтік қызмет көрсету туралы жасалған шарттың болуы	Өрескел
3	Биржалық сауда-саттықты өткізу және (немесе) биржалық сауда-саттықта жасалған мәмілелер бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру кезіндегі өзара іс-қимыл тәртібі туралы есеп айырысу ұйымымен жасалған шарттың болуы	Өрескел
4	Тауар биржасының мүшесімен клирингтік қызмет көрсету туралы шарт жасаспау туралы талапты сақтау	Өрескел
5	Өз қызметі туралы ақпараттың ашылуын қамтамасыз ету және бұқаралық ақпарат құралдарындағы барлық мүдделі тұлғаларға коммерциялық құпия болып табылмайтын ақпаратпен танысуға еркін қол жеткізу	Өрескел
6	Клирингтік қызметке байланысты ақпаратты және құжаттарды сақтау және тауар биржасының клирингтік орталығының резервтік техникалық орталығында мұндай ақпаратты күнделікті резервтік көшіру	Өрескел
7	Биржалық сауда-саттықтың әрбір қатысушысына биржалық қамтамасыз етуді және биржалық мәміле бойынша тауарға ақы төлеу үшін енгізілген ақшаны есепке алу бойынша бөлек тіркелімдері бар сауда шоттарын ашу	Өрескел
8	Брокер мен оның клиенттерінің ақшасын бөлек есепке алуды жүргізу	Өрескел
9	Әрбір жасалған мәміле бойынша бұғатталған биржалық қамтамасыз етудің есебін жүргізу	Өрескел

10	Тауар биржасы мүшесінің ақшалай қаражатын тауар биржасы мүшесінің тауар биржасының клирингтік орталығына жүгінген күнінен бастап бір жұмыс күнінен кешіктірмей тауар биржасы мүшесінің ақшалай қаражатын есепке алудың клирингтік тіркеліміне енгізу	Өрескел
11	Тауар биржасы мүшесінің биржалық қамтамасыз етілуін қайтару биржалық қамтамасыз етуді қайтаруға өтініш берілген сәттен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірмей	Өрескел
12	Қаржы мониторингін жүзеге асыратын уәкілетті органға (жасалған күннен кейінгі жұмыс күнінен кешіктірмей) қаржы мониторингіне жататын ақшамен және (немесе) мүлікпен жасалатын операциялар туралы мәліметтер мен ақпаратты уақтылы беру	Елеулі
13	Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органға күдікті операциялар туралы ақпаратты уақтылы беру (операция күдікті деп танылған кезде мұндай операция жүргізілгенге дейін оны дереу уәкілетті органға хабарлау)	Өрескел
14	Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органға күдікті операциялар туралы ақпаратты уақтылы беру (олар жүргізілгенге дейін күдікті деп танылмаған, операция күдікті деп танылғаннан кейін жиырма төрт сағаттан кешіктірілмей ұсынылады)	Өрескел
15	Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органның сұрау салуы бойынша ақпаратты, мәліметтерді және құжаттарды уақтылы ұсыну (күдікті операцияны талдауға байланысты сұрау салу бойынша бақылау субъектісі қажетті ақпаратты, мәліметтерді және құжаттарды сұрау салуды алған күннен бастап жұмыс күнінен кешіктірмей ұсынады)	Өрескел

16	Мәліметтерді тіркеу, мәліметтер мен құжаттарды сақтау, құжаттарды қорғау бөлігінде шаралар қабылдау жөніндегі талаптарды сақтау	Өрескел
17	Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл саласында әзірленген даярлау және оқыту бағдарламасының болуы	Елеулі
18	Клиенттерді (олардың өкілдерін) және бенефициарлық меншік иелерін тиісінше тексеру бойынша шаралар қабылдау жөніндегі талаптарды сақтау (клиентті оның өкілі мен бенефициарлық меншік иесін сәйкестендіру бағдарламасы қаржы мониторингі субъектілерінің клиент (оның өкілі) туралы мәліметтердің дұрыстығын тіркеу және тексеру, бенефициарлық меншік иесін анықтау және ол туралы мәліметтерді тіркеу, клиент туралы бұрын алынған мәліметтерді жаңарту жөніндегі іс-шараларды жүргізуден тұрады (оның өкілі), іскерлік қатынастардың болжамды мақсатын, клиент және олардың өкілдері туралы мәліметтерді белгілеу және тіркеу)	Елеулі
19	Бақылау субъектілерінің клиентке ақшамен және (немесе) мүлікпен операциялар жүргізуден бас тарту және (немесе) клиентпен іскерлік қатынастарды тоқтату жөніндегі міндеттерді орындауы	Өрескел
20	Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатында талаптарды қамтитын ішкі бақылау қағидаларының болуы	Өрескел

21	Қабылданған ішкі бақылау ережелері мен бағдарламаларының сәйкестігі	Өрескел
4. Тауар биржаларына қатысты біліктілік талаптарына сәйкестігін тексеру үшін		
1	"Тауар биржасы" акционерлік қоғамы" атауын және қоғамның атауын қамтитын тауар биржасының фирмалық атауының болуы	Өрескел
2	Биржалық мәмілелер жасасу, сондай-ақ ақпаратты жинау, сақтау, өңдеу және ашу процесін автоматтандыруды қамтамасыз ететін тауар биржасының электрондық сауда жүйесінің болуы	Өрескел
3	Бірегей желілік мекенжайы және (немесе) домендік атауы бар және Интернетте жұмыс істеп тұрған тауар биржасының өз интернет-ресурсының болуы	Өрескел
4	Клирингтік қызмет процесін автоматтандыруды қамтамасыз ететін аппараттық-бағдарламалық кешені бар тауар биржасының клирингтік орталығының болуы	Өрескел
5	Кемінде екі миллиард теңге мөлшерінде жарғылық капиталдың болуы, бұл ретте кемінде бір миллиард теңге ақшамен енгізілуі тиіс	Өрескел
6	білім деңгейіне (бірінші басшы үшін – жоғары білім, басшылық лауазымдарды атқармайтын жұмыскерлер үшін – жоғары және (немесе) орта білімнен кейінгі білім) және практикалық қызмет тәжірибесіне (бірінші басшы үшін – биржалық қызмет саласында және (немесе) қаржы ұйымдарындағы жұмыс өтілі кемінде үш жыл) сәйкес келетін тауар биржасы жұмыскерлерінің білікті құрамы және экономикалық қызмет пен сыбайлас жемқорлық қылмыстар саласында қылмыстар жасағаны үшін алынбаған немесе жойылмаған соттылығының болмауы (бірінші басшы үшін)	Өрескел
	Уәкілетті органмен келісілген (егер мұндай келісім міндетті	

7	<p>болып табылса) және тауар биржасы бекіткен (қабылдаған) тауар биржасына қатысушылар қызметінің шарттары мен тәртібін, тауар биржасының, оның органдарының, құрылымдық бөлімшелерінің жұмысын, қызметтер көрсету, оларға ақы төлеудің тәртібі мен мөлшерін, тауар биржасындағы коммерциялық құпияны, сондай-ақ тұрақты жұмыс істейтін биржалық төрелікті реттейтін тауар биржасының ішкі құжаттарының болуы</p>	Өрескел
5. Биржалық брокерлерге қатысты біліктілік талаптарына сәйкестігін тексеру үшін		
1	<p>Білім беру деңгейіне (бірінші басшы үшін – жоғары білім, басшы лауазымдарды атқармайтын қызметкерлер үшін – жоғары және (немесе) орта білімнен кейінгі білім) және практикалық қызмет тәжірибесіне (бірінші басшы үшін – биржалық қызмет саласындағы және (немесе) қаржы ұйымдарындағы жұмыс өтілі кемінде үш жыл)сәйкес келетін брокер қызметкерлерінің білікті құрамының болуы және экономикалық қызмет саласындағы қылмыстар және сыбайлас жемқорлық қылмыстар жасағаны үшін алынбаған немесе өтелмеген соттылықтың болмауы (бірінші басшы үшін)</p>	Өрескел
2	<p>Брокердің тауар биржасында брокерлік қызмет көрсету шарттары мен брокер қызметінің тәртібін, брокердің, оның органдарының, құрылымдық бөлімшелерінің жұмысын, көрсетілетін қызметтерге ақы төлеудің тәртібі мен мөлшерін, тауар биржасында коммерциялық құпияны, сондай-ақ сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі стандарттарды реттейтін брокердің ішкі құжаттарының болуы</p>	Өрескел
6. Тауар биржаларының клирингтік орталықтарына қатысты біліктілік талаптарына сәйкестігін тексеру үшін		
	Клирингтік қызмет процесін автоматтандыруды қамтамасыз	

1	ететін аппараттық-бағдарламалық кешеннің болуы	Өрескел
2	Білім беру деңгейіне (бірінші басшы үшін – жоғары білім, басшы лауазымдарды атқармайтын қызметкерлер үшін – жоғары және (немесе) орта білімнен кейінгі білім) және практикалық қызмет тәжірибесіне (бірінші басшы үшін – биржалық қызмет саласындағы және (немесе) қаржы ұйымдарындағы жұмыс өтілі кемінде үш жыл сәйкес келетін клирингтік орталық қызметкерлерінің білікті құрамының болуы) және экономикалық қызмет саласындағы қылмыстар және сыбайлас жемқорлық қылмыстар жасағаны үшін алынбаған немесе өтелмеген соттылықтың болмауы (бірінші басшы үшін)	Өрескел
3	Клирингтік қызмет көрсету шарттарын, тауар биржасындағы клирингтік орталық қызметінің тәртібін, клирингтік орталықтың, оның органдарының, құрылымдық бөлімшелерінің жұмысын, көрсетілетін қызметтерге ақы төлеу тәртібі мен мөлшерін, тауар биржасындағы коммерциялық құпияны реттейтін клирингтік орталықтың ішкі құжаттарының болуы	Өрескел
4	Бірегей желілік мекенжайы және (немесе) домендік атауы бар және Интернетте жұмыс істейтін клирингтік орталықтың жеке интернет-ресурсының болуы	Өрескел
5	Биржалық сауда-саттықты өткізу және (немесе) екінші деңгейдегі банкпен немесе банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйыммен биржалық сауда-саттықта жасалған мәмілелер бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру кезіндегі өзара іс-қимыл тәртібі туралы шарттың болуы	Өрескел

тауар биржалары туралы
заңнамасының сақталуының
тәуекел дәрежесін бағалау
өлшемшарттарына
1-қосымша

Қазақстан Республикасының тауар биржалары туралы заңнамасының сақталуына тәуекел дәрежесін бағалаудың субъективті критерийлері бойынша тәуекел дәрежесін айқындауға арналған субъективті критерийлер тізбесі

Ескерту. 1-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Сауда және интеграция министрінің м.а. 20.03.2025 № 117-НҚ және ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Ұлттық экономика министрінің 20.03.2025 № 12 (10.07.2025 бастап қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

№ п/п	Субъективті критерий көрсеткіші	Субъективті критерий көрсеткіші бойынша ақпарат көзі	Маңыздылығы бойынша үлес салмағы, балл (сомасы 100 балдан аспауы тиіс), w _i	Шарттар / мәндер, x _i		
				1-шарт/ мәні	2-шарт/ мәні	3-шарт/ мәні
1	2	3	4	5	6	7
Бару арқылы профилактикалық бақылау үшін						
1	Бақылау субъектіне барусыз профилактикалық бақылау нәтижелері бойынша анықталған бұзушылықтарды белгіленген мерзімде жоймау	Бақылау субъектісіне бармай профилактикалық бақылау нәтижелері (бақылау субъектісіне бармай профилактикалық бақылау қорытындылары бойынша берілген қорытынды құжаттар)	100	0%	100%	0%
Біліктілік талаптарға сәйкестігін тексеру үшін						
	"Тауар биржасы" акционерлік қоғамы" атауын және қоғамның атауын қамтитын тауар биржасының	Мемлекеттік органдар мен ұйымдар ұсынатын		0%	1	0%

1	фирмалық атауының болмауы	мәліметтерді талдау нәтижелері	100		100%	
---	---------------------------	--------------------------------	-----	--	------	--

Қазақстан Республикасы
 Ұлттық экономика министрінің
 2016 жылғы 5 наурыздағы
 № 128 бұйрығына
 2-қосымша

Тексеру парағы

Ескерту. 2-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Сауда және интеграция министрінің м.а. 20.03.2025 № 117-НҚ және ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Ұлттық экономика министрінің 20.03.2025 № 12 (10.07.2025 бастап қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

Қазақстан Республикасының тауар биржалары туралы заңнамасының сақталуын тауар биржасына қатысты

Қазақстан Республикасы Кәсіпкерлік кодексінің 138-бабына сәйкес
 Тексеруді/ бақылау субъектісіне бару арқылы профилактикалық бақылауды тағайындаған мемлекеттік орган

Тексеруді/ бақылау субъектісіне бару арқылы профилактикалық бақылауды тағайындау туралы акт

№, күні
 Бақылау субъектісінің атауы

Бақылау субъектісінің бизнес-сәйкестендіру нөмірі

Орналасқан жерінің мекенжайы

№	Талаптар тізбесі	Талаптарға сәйкес келеді	Талаптарға сәйкес келмейді
1	2	3	4
1	Мүшелердің кіру және жыл сайынғы жарналарының, биржа мүлкін пайдаланғаны, биржалық мәмілелерді тіркегені және ресімдегені үшін төлемдердің бекітілген мөлшерінің болуы		
2	Монополияға қарсы орган бекіткен нысанға сәйкес өткізілген биржалық сауда-саттық бойынша ай сайынғы есепті ұсыну		
3	Монополияға қарсы органға өткізілген биржалық сауда-саттық бойынша ай сайынғы есепті уақтылы ұсыну (есепті кезеңнен кейінгі айдың бесінші күнінен кешіктірмей)		
4	Белгіленген мерзімде биржалық тауарларға баға белгілеулерді өзінің интернет-ресурсының арнайы бөлімінде орналастыру		
5	Республикалық бюджет туралы Қазақстан Республикасының Заңында тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің кемінде жиырма мың еселенген мөлшеріндегі резервтік қордың болуы		
6	Тауар биржасының аккредиттелген мүшелерінің өзекті тізбесін өзінің интернет-ресурсының арнайы бөлімінде орналастыру		

7	Сауда режимінің ерекшеліктерін ескере отырып, биржалық сауда-саттықты өткізу		
8	Биржалық тауарлар тізбесінде көрсетілген биржалық тауарларды өткізу туралы талапты тек қана қосарланған қарсы аукцион режимінде сақтау		
9	Биржалық тауарды сатудан (сатып алудан) өтінімді қабылдаудан бас тартуды ұсыну, оны қабылдаудан бас тартуды ұсыну үшін негіздер болған кезде		
10	Биржалық сауданың барлық қатысушыларына биржалық мәмілелер жасасу бойынша тең жағдайларды қамтамасыз ету		
11	Биржалық сауда-саттық нәтижелерін өз интернет-ресурсында уақтылы орналастыру (әрбір сауда күнінің қорытындысы бойынша келесі жұмыс күнінен кешіктірмей)		
12	Тауар биржасында жасалатын мәмілелер туралы мәліметтерді, сондай-ақ биржалық сауда-саттықтың нәтижелерін лицензияның қолданылу кезеңі бойы өзінің интернет-ресурсында сақтау		
13	Тауар биржасы қызметкерлерінің биржалық мәмілелерге қатысуына, сондай-ақ коммерциялық ақпаратты өз мүддесіне пайдалануға тыйым салу туралы талапты сақтау		
	Тауар биржасының атынан және есебінен		

14	биржалық мәмілелер жасауға тыйым салу туралы талапты сақтау		
15	Бекітілген ішкі құжаттарды өзінің интернет-ресурсында орналастыру		
16	Биржалық сауда-саттықты өткізу кестесін өзінің интернет-ресурсында уақтылы орналастыру (сауда-саттық басталғанға дейін кемінде бес жұмыс күні бұрын)		
17	Үміткерді аккредиттеу туралы уақтылы шешім қабылдау (өтініш пен тиісті құжаттарды қабылдаған сәттен бастап бес жұмыс күні ішінде)		
18	Тауар биржасының үміткерді аккредиттеуден бас тартқан кезде негіздемелерді сақтауы		
19	Тауар биржасының мүшесін аккредиттеуді тоқтата тұру кезінде негіздемелерді сақтау		
20	Тауар биржасында аккредиттеуді тоқтату кезінде негіздемелерді сақтау		
21	Тауар биржасында брокерлік және дилерлік аккредиттеуді жою туралы негізделген шешім қабылдау		
22	Биржалық сауданы ұйымдастырумен тікелей байланысты емес өзге қызметті жүзеге асыруға тыйым салу туралы талапты сақтау		
23	Биржалық тауарларға баға белгілеулерді өзінің интернет-ресурсында орналастыру		
24	Бірнеше клирингтік орталықтардың қызмет		

	көрсетуге тыйым салуын сақтау		
25	Сауда қызметін реттеу саласындағы уәкілетті орган бекіткен тауар биржасының мүшелері үшін кіру жарналарының және биржалық сауда-саттыққа қатысқаны үшін төлемдердің ең жоғары мөлшерін сақтау		
26	Қаржы мониторингін жүзеге асыратын уәкілетті органға (жасалған күннен кейінгі жұмыс күнінен кешіктірмей) қаржы мониторингіне жататын акшамен және (немесе) мүлікпен жасалатын операциялар туралы мәліметтер мен ақпаратты уақтылы беру		
27	Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органға күдікті операциялар туралы ақпаратты уақтылы беру (операция күдікті деп танылған кезде мұндай операция жүргізілгенге дейін оны дереу уәкілетті органға хабарлау)		
28	Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органға күдікті операциялар туралы ақпаратты уақтылы беру (олар жүргізілгенге дейін күдікті деп танылмаған, операция күдікті деп танылғаннан кейін жиырма төрт сағаттан кешіктірілмей ұсынылады)		
	Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органның сұрау салуы бойынша ақпаратты, мәліметтерді және құжаттарды уақтылы ұсыну (күдікті		

29	операцияны талдауға байланысты сұрау салу бойынша бақылау субъектісі қажетті ақпаратты, мәліметтерді және құжаттарды сұрау салуды алған күннен бастап жұмыс күнінен кешіктірмей ұсынады)		
30	Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл саласында тауар биржасы әзірлеген даярлау және оқыту бағдарламасының болуы		
31	Клиенттерді (олардың өкілдерін) және бенефициарлық меншік иелерін тиісінше тексеру бойынша шаралар қабылдау жөніндегі талаптарды сақтау (клиентті оның өкілі мен бенефициарлық меншік иесін сәйкестендіру бағдарламасы қаржы мониторингі субъектілерінің клиент (оның өкілі) туралы мәліметтердің дұрыстығын тіркеу және тексеру, бенефициарлық меншік иесін анықтау және ол туралы мәліметтерді тіркеу, клиент туралы бұрын алынған мәліметтерді жаңарту жөніндегі іс-шараларды жүргізуден тұрады (оның өкілі), іскерлік қатынастардың болжамды мақсатын, клиент және олардың өкілдері туралы мәліметтерді белгілеу және тіркеу)		

32	Бақылау субъектілерінің клиентке ақшамен және (немесе) мүлікпен операциялар жүргізуден бас тарту және (немесе) клиентпен іскерлік қатынастарды тоқтату жөніндегі міндеттерді орындауы		
33	Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатында талаптарды қамтитын ішкі бақылау қағидаларының болуы		
34	Қабылданған ішкі бақылау ережелері мен бағдарламаларының сәйкестігі		

Лауазымды адам (-дар) _____
лауазымы _____ қолы _____

тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда) _____
Бақылау субъектісінің басшысы _____
лауазымы _____ қолы _____

тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда) _____

Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика министрінің
2016 жылғы 5 наурыздағы
№ 128 бұйрығына
3-қосымша

Тексеру парағы

Ескерту. 3-қосымшамен толықтырылды – ҚР Премьер-Министрі орынбасарының - Сауда және интеграция министрінің 04.05.2023 № 156-НҚ және ҚР Ұлттық экономика министрінің м.а. 04.05.2023 № 59 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); жаңа редакцияда - ҚР Сауда және интеграция министрінің м.а. 20.03.2025 № 117-НҚ және ҚР Премьер-Министрінің

орынбасары - Ұлттық экономика министрінің 20.03.2025 № 12 (10.07.2025 бастап қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрықтарымен.

Қазақстан Республикасының тауар биржалары туралы заңнамасының сақталуын тауар

биржасына қатысты

Қазақстан Республикасы Кәсіпкерлік кодексінің 138-бабына сәйкес

Тексеруді тағайындаған мемлекеттік орган

Тексеруді тағайындау туралы акт

№, күні

Бақылау субъектісінің атауы

Бақылау субъектісінің бизнес-сәйкестендіру нөмірі

Орналасқан жерінің мекенжайы

№	Талаптар тізбесі	Талаптарға сәйкес келеді	Талаптарға сәйкес келмейді
1	2	3	4
1	"Тауар биржасы" акционерлік қоғамы" атауын және қоғамның атауын қамтитын тауар биржасының фирмалық атауының болуы		
2	Биржалық мәмілелер жасасу, сондай-ақ ақпаратты жинау, сақтау, өңдеу және ашу процесін автоматтандыруды қамтамасыз ететін тауар биржасының электрондық сауда жүйесінің болуы		
	Бірегей желілік мекенжайы және (немесе) домендік атауы бар және Интернетте жұмыс істеп		

3	тұрған тауар биржасының өз интернет-ресурсының болуы		
4	Клирингтік қызмет процесін автоматтандыруды қамтамасыз ететін аппараттық-бағдарламалық кешені бар тауар биржасының клирингтік орталығының болуы		
5	Кемінде екі миллиард теңге мөлшерінде жарғылық капиталдың болуы, бұл ретте кемінде бір миллиард теңге ақшамен енгізілуі тиіс		
6	білім деңгейіне (бірінші басшы үшін – жоғары білім, басшылық лауазымдарды атқармайтын жұмыскерлер үшін – жоғары және (немесе) орта білімнен кейінгі білім) және практикалық қызмет тәжірибесіне (бірінші басшы үшін – биржалық қызмет саласында және (немесе) қаржы ұйымдарындағы жұмыс өтілі кемінде үш жыл) сәйкес келетін тауар биржасы жұмыскерлерінің білікті құрамы және экономикалық қызметпен сыбайлас жемқорлық қылмыстар саласында қылмыстар жасағаны үшін алынбаған немесе жойылмаған соттылығының болмауы (бірінші басшы үшін)		
	Уәкілетті органмен келісілген (егер мұндай келісім міндетті болып табылса) және тауар биржасы бекіткен (қабылдаған) тауар биржасына қатысушылар қызметінің шарттары мен		

7	<p>тәртібін, тауар биржасының, оның органдарының, құрылымдық бөлімшелерінің жұмысын, қызметтер көрсету, оларға ақы төлеудің тәртібі мен мөлшерін, тауар биржасындағы коммерциялық құпияны, сондай-ақ тұрақты жұмыс істейтін биржалық төрелікті реттейтін тауар биржасының ішкі құжаттарының болуы</p>		
---	---	--	--

Лауазымды адам (-дар) _____
 лауазымы _____ қолы _____

тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда) _____
 Бақылау субъектісінің басшысы _____
 лауазымы _____ қолы _____

тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда) _____

Қазақстан Республикасы
 Ұлттық экономика министрінің
 2016 жылғы 5 наурыздағы
 № 128 бұйрығына
 4-қосымша

Тексеру парағы

Ескерту. 4-қосымшамен толықтырылды - ҚР Сауда және интеграция министрінің м.а. 20.03.2025 № 117-НҚ және ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Ұлттық экономика министрінің 20.03.2025 № 12 (10.07.2025 бастап қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

Қазақстан Республикасының тауар биржалары туралы заңнамасының сақталуын биржалық брокерге қатысты

Қазақстан Республикасы Кәсіпкерлік кодексінің 138-бабына сәйкес
 Тексеруді/ бақылау субъектісіне бару арқылы профилактикалық бақылауды тағайындаған мемлекеттік орган

Тексеруді/ бақылау субъектісіне бару арқылы профилактикалық бақылауды тағайындау туралы акт

№, күні

Бақылау субъектісінің атауы

Бақылау субъектісінің бизнес-сәйкестендіру нөмірі

Орналасқан жерінің мекенжайы

№	Талаптар тізбесі	Талаптарға сәйкес келеді	Талаптарға сәйкес келмейді
1	2	3	4
1	Клиенттің бұйрығында көрсетілген мәміле жасау шарттарын сақтау		
2	Мәміле жасау кезінде шарттарды өзгерту қажеттілігі туындаған кезде мәміле шарттарын өзгертуді өз клиентімен келісу		
3	Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі стандартты бекіту және тиісті шаралар қабылдау, оның ішінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды азайту бойынша		
4	Әрбір клиент бойынша жеке жасалатын биржалық мәмілелердің есебін жүргізу және мәміле жасалған күннен бастап бес жыл ішінде осы мәмілелер туралы мәліметтерді сақтау		
5	Тауар биржасына биржалық сауда-саттыққа		

	қатысушы ретінде клиентпен шартты бұзу туралы ақпарат беру		
6	Қосарланған қарсы аукцион режимінде биржалық тауарлармен биржалық сауда-саттыққа қатысу кезінде сатушы мен сатып алушының мүдделерін бір мезгілде ұсынбау		
7	Сауда сессиясы және клиринг аяқталғаннан кейін тауар биржасынан алғаннан кейін өз клиентіне биржалық мәміле бойынша есепті ұсыну		
8	Қаржы мониторингін жүзеге асыратын уәкілетті органға (жасалған күннен кейінгі жұмыс күнінен кешіктірмей) қаржы мониторингіне жататын ақшамен және (немесе) мүлікпен жасалатын операциялар туралы мәліметтер мен ақпаратты уактылы беру		
9	Қаржылық мониторингі жүзеге асыратын уәкілетті органға күдікті операциялар туралы ақпаратты уактылы беру (операция күдікті деп танылған кезде мұндай операция жүргізілгенге дейін оны дереу уәкілетті органға хабарлау)		
10	Қаржылық мониторингі жүзеге асыратын уәкілетті органға күдікті операциялар туралы ақпаратты уактылы беру (олар жүргізілгенге дейін күдікті деп танылмаған, операция күдікті деп танылғаннан кейін жиырма төрт сағаттан кешіктірілмей ұсынылады)		

11	<p>Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органның сұрау салуы бойынша ақпаратты, мәліметтерді және құжаттарды уақтылы ұсыну (күдікті операцияны талдауға байланысты сұрау салу бойынша бақылау субъектісі қажетті ақпаратты, мәліметтерді және құжаттарды сұрау салуды алған күннен бастап жұмыс күнінен кешіктірмей ұсынады)</p>		
12	<p>Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл саласында әзірленген даярлау және оқыту бағдарламасының болуы</p>		
13	<p>Клиенттерді (олардың өкілдерін) және бенефициарлық меншік иелерін тиісінше тексеру бойынша шаралар қабылдау жөніндегі талаптарды сақтау (клиентті оның өкілі мен бенефициарлық меншік иесін сәйкестендіру бағдарламасы қаржы мониторингі субъектілерінің клиент (оның өкілі) туралы мәліметтердің дұрыстығын тіркеу және тексеру, бенефициарлық меншік иесін анықтау және ол туралы мәліметтерді тіркеу, клиент туралы бұрын алынған мәліметтерді жаңарту жөніндегі іс-шараларды жүргізуден тұрады (оның өкілі),</p>		

	іскерлік қатынастардың болжамды мақсатын, клиент және олардың өкілдері туралы мәліметтерді белгілеу және тіркеу)		
14	Бақылау субъектілерінің клиентке ақшамен және (немесе) мүлікпен операциялар жүргізуден бас тарту және (немесе) клиентпен іскерлік қатынастарды тоқтату жөніндегі міндеттерді орындауы		
15	Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатында талаптарды қамтитын ішкі бақылау қағидаларының болуы		
16	Қабылданған ішкі бақылау ережелері мен бағдарламаларының сәйкестігі		

Лауазымды адам (-дар) _____
лауазымы   ҚОЛЫ

тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда)
Бақылау субъектісінің басшысы _____
лауазымы   ҚОЛЫ

тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда)

Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика министрінің
2016 жылғы 5 наурыздағы
№ 128 бұйрығына
5-қосымша

Тексеру парағы

Ескерту. 5-қосымшамен толықтырылды - ҚР Сауда және интеграция министрінің м.а. 20.03.2025 № 117-НҚ және ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Ұлттық экономика министрінің 20.03.2025 № 12 (10.07.2025 бастап қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

Қазақстан Республикасының тауар биржалары туралы заңнамасының сақталуын биржалық брокерге қатысты

Қазақстан Республикасы Кәсіпкерлік кодексінің 138-бабына сәйкес
Тексеруді тағайындаған мемлекеттік орган

Тексеруді тағайындау туралы акт

№, күні
Бақылау субъектісінің атауы

Бақылау субъектісінің бизнес-сәйкестендіру нөмірі

Орналасқан жерінің мекенжайы

№	Талаптар тізбесі	Талаптарға сәйкес келеді	Талаптарға сәйкес келмейді
1	2	3	4
1	Білім беру деңгейіне (бірінші басшы үшін – жоғары білім, басшы лауазымдарды атқармайтын қызметкерлер үшін – жоғары және (немесе) орта білімнен кейінгі білім) және практикалық қызмет тәжірибесіне (бірінші басшы үшін – биржалық қызмет саласындағы және (немесе) қаржы ұйымдарындағы жұмыс өтілі кемінде үш жыл) сәйкес келетін брокер қызметкерлерінің білікті		

	құрамының болуы және экономикалық қызмет саласындағы қылмыстар және сыбайлас жемқорлық қылмыстар жасағаны үшін алынбаған немесе өтелмеген соттылықтың болмауы (бірінші басшы үшін)		
2	Брокердің тауар биржасында брокерлік қызмет көрсету шарттары мен брокер қызметінің тәртібін, брокердің, оның органдарының, құрылымдық бөлімшелерінің жұмысын, көрсетілетін қызметтерге ақы төлеудің тәртібі мен мөлшерін, тауар биржасында коммерциялық құпияны, сондай-ақ сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі стандарттарды реттейтін брокердің ішкі құжаттарының болуы		

Лауазымды адам (-дар) _____
лауазымы   ҚОЛЫ

тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда)
Бақылау субъектісінің басшысы _____
лауазымы   ҚОЛЫ

тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда)

Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика министрінің
2016 жылғы 5 наурыздағы
№ 128 бұйрығына
6-қосымша

Тексеру парағы

Ескерту. 6-қосымшамен толықтырылды - ҚР Сауда және интеграция министрінің м.а. 20.03.2025 № 117-НҚ және ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Ұлттық экономика министрінің 20.03.2025 № 12 (10.07.2025 бастап қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

Қазақстан Республикасының тауар биржалары туралы заңнамасының сақталуын
тауар
биржасының клирингтік орталығына қатысты

Қазақстан Республикасы Кәсіпкерлік кодексінің 138-бабына сәйкес
Тексеруді/ бақылау субъектісіне бару арқылы профилактикалық бақылауды
тағайындаған мемлекеттік орган

Тексеруді/ бақылау субъектісіне бару арқылы профилактикалық бақылауды
тағайындау туралы акт

№, күні
Бақылау субъектісінің атауы

Бақылау субъектісінің бизнес-сәйкестендіру нөмірі

Орналасқан жерінің мекенжайы

№	Талаптар тізбесі	Талаптарға сәйкес келеді	Талаптарға сәйкес келмейді
1	2	3	4
1	Жасалған биржалық мәмілелер бойынша ақпаратты жинау және өңдеу, жасалған биржалық мәмілелердің талаптарын есепке алу және растау, биржалық мәмілелер жасау нәтижесінде жүзеге асырылатын есептеулерге қатысушы тараптардың өзара талаптары мен міндеттемелерін есепке алу, биржалық сауда-саттыққа қатысушыларды биржалық қамтамасыз етуді қабылдау және есепке алу, тараптардың биржалық мәмілелер		

	<p>бойынша талаптарын және (немесе) міндеттемелерін айқындау жөніндегі функцияларды орындау олар бойынша биржалық мәмілелерді орындауда есеп айырысу және қолдау көрсету</p>		
2	<p>Тараптардың өзара іс-қимыл тәртібі, ақпарат алмасу, биржалық сауданы жүзеге асыру процесінде рәсімдер жасау туралы талаптарды қамтитын тауар биржасымен клирингтік қызмет көрсету туралы жасалған шарттың болуы</p>		
3	<p>Б и р ж а л ы қ сауда-саттықты өткізу және (немесе) биржалық сауда-саттықта жасалған мәмілелер бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру кезіндегі өзара іс-қимыл тәртібі туралы есеп айырысу ұйымымен жасалған шарттың болуы</p>		
4	<p>Тауар биржасының мүшесімен клирингтік қызмет көрсету туралы шарт жасаспау туралы талапты сақтау</p>		
5	<p>Өз қызметі туралы ақпараттың ашылуын қамтамасыз ету және бұқаралық ақпарат құралдарындағы барлық мүдделі тұлғаларға коммерциялық құпия болып табылмайтын ақпаратпен танысуға еркін қол жеткізу</p>		
6	<p>Клирингтік қызметке байланысты ақпаратты және құжаттарды сақтау және тауар биржасының клирингтік орталығының резервтік техникалық орталығында мұндай ақпаратты күнделікті резервтік көшіру</p>		

7	Биржалық сауда-саттықтың әрбір қатысушысына биржалық қамтамасыз етуді және биржалық мәміле бойынша тауарға ақы төлеу үшін енгізілген ақшаны есепке алу бойынша бөлек тіркелімдері бар сауда шоттарын ашу		
8	Брокер мен оның клиенттерінің ақшасын бөлек есепке алуды жүргізу		
9	Әрбір жасалған мәміле бойынша бұғатталған биржалық қамтамасыз етудің есебін жүргізу		
10	Тауар биржасы мүшесінің ақшалай қаражатын тауар биржасы мүшесінің тауар биржасының клирингтік орталығына жүгінген күнінен бастап бір жұмыс күнінен кешіктірмей тауар биржасы мүшесінің ақшалай қаражатын есепке алудың клирингтік тіркеліміне енгізу		
11	Тауар биржасы мүшесінің биржалық қамтамасыз етілуін қайтару биржалық қамтамасыз етуді қайтаруға өтініш берілген сәттен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірмей		
12	Қаржы мониторингін жүзеге асыратын уәкілетті органға (жасалған күннен кейінгі жұмыс күнінен кешіктірмей) қаржы мониторингіне жататын ақшамен және (немесе) мүлікпен жасалатын операциялар туралы мәліметтер мен ақпаратты уактылы беру		

13	<p>Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органға күдікті операциялар туралы ақпаратты уақтылы беру (операция күдікті деп танылған кезде мұндай операция жүргізілгенге дейін оны дереу уәкілетті органға хабарлау)</p>		
14	<p>Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органға күдікті операциялар туралы ақпаратты уақтылы беру (олар жүргізілгенге дейін күдікті деп танылмаған, операция күдікті деп танылғаннан кейін жиырма төрт сағаттан кешіктірілмей ұсынылады)</p>		
15	<p>Қаржылық мониторингті жүзеге асыратын уәкілетті органның сұрау салуы бойынша ақпаратты, мәліметтерді және құжаттарды уақтылы ұсыну (күдікті операцияны талдауға байланысты сұрау салу бойынша бақылау субъектісі қажетті ақпаратты, мәліметтерді және құжаттарды сұрау салуды алған күннен бастап жұмыс күнінен кешіктірмей ұсынады)</p>		
16	<p>Мәліметтерді тіркеу, мәліметтер мен құжаттарды сақтау, құжаттарды қорғау бөлігінде шаралар қабылдау жөніндегі талаптарды сақтау</p>		
17	<p>Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды</p>		

	қаржыландыруға қарсы іс-қимыл саласында әзірленген даярлау және оқыту бағдарламасының болуы		
18	Клиенттерді (олардың өкілдерін) және бенефициарлық меншік иелерін тиісінше тексеру бойынша шаралар қабылдау жөніндегі талаптарды сақтау (клиентті оның өкілі мен бенефициарлық меншік иесін сәйкестендіру бағдарламасы қаржы мониторингі субъектілерінің клиент (оның өкілі) туралы мәліметтердің дұрыстығын тіркеу және тексеру, бенефициарлық меншік иесін анықтау және ол туралы мәліметтерді тіркеу, клиент туралы бұрын алынған мәліметтерді жаңарту жөніндегі іс-шараларды жүргізуден тұрады (оның өкілі), іскерлік қатынастардың болжамды мақсатын, клиент және олардың өкілдері туралы мәліметтерді белгілеу және тіркеу)		
19	Бақылау субъектілерінің клиентке ақшамен және (немесе) мүлікпен операциялар жүргізуден бас тарту және (немесе) клиентпен іскерлік қатынастарды тоқтату жөніндегі міндеттерді орындауы		
20	Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды		

	қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатында талаптарды қамтитын ішкі бақылау қағидаларының болуы		
21	Қабылданған ішкі бақылау ережелері мен бағдарламаларының сәйкестігі		

Лауазымды адам (-дар) _____
лауазымы   қолы

тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда)
Бақылау субъектісінің басшысы _____
лауазымы   қолы

тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда)

Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика министрінің
2016 жылғы 5 наурыздағы
№ 128 бұйрығына
7-қосымша

Тексеру парағы

Ескерту. 7-қосымшамен толықтырылды - ҚР Сауда және интеграция министрінің м.а. 20.03.2025 № 117-НҚ және ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Ұлттық экономика министрінің 20.03.2025 № 12 (10.07.2025 бастап қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

Қазақстан Республикасының тауар биржалары туралы заңнамасының сақталуын тауар биржасының клирингтік орталығына қатысты

Қазақстан Республикасы Кәсіпкерлік кодексінің 138-бабына сәйкес
Тексеруді тағайындаған мемлекеттік орган

Тексеруді тағайындау туралы акт

№, күні
Бақылау субъектісінің атауы

Бақылау субъектісінің бизнес-сәйкестендіру нөмірі

Орналасқан жерінің мекенжайы

№	Талаптар тізбесі	Талаптарға сәйкес келеді	Талаптарға сәйкес келмейді
1	2	3	4
1	Клирингтік қызмет процесін автоматтандыруды қамтамасыз ететін аппараттық-бағдарламалық кешеннің болуы		
2	Білім беру деңгейіне (бірінші басшы үшін – жоғары білім, басшы лауазымдарды атқармайтын қызметкерлер үшін – жоғары және (немесе) орта білімнен кейінгі білім) және практикалық қызмет тәжірибесіне (бірінші басшы үшін – биржалық қызмет саласындағы және (немесе) қаржы ұйымдарындағы жұмыс өтілі кемінде үш жыл сәйкес келетін клирингтік орталық қызметкерлерінің білікті құрамының болуы) және экономикалық қызмет саласындағы қылмыстар және сыбайлас жемқорлық қылмыстар жасағаны үшін алынбаған немесе өтелмеген соттылықтың болмауы (бірінші басшы үшін)		
	Клирингтік қызмет көрсету шарттарын, тауар биржасындағы клирингтік орталық қызметінің тәртібін, клирингтік орталықтың,		

3	оның органдарының, құрылымдық бөлімшелерінің жұмысын, көрсетілетін қызметтерге ақы төлеу тәртібі мен мөлшерін, тауар биржасындағы коммерциялық құпияны реттейтін клирингтік орталықтың ішкі құжаттарының болуы		
4	Бірегей желілік мекенжайы және (немесе) домендік атауы бар және Интернетте жұмыс істейтін клирингтік орталықтың жеке интернет-ресурсының болуы		
5	Биржалық сауда-саттықты өткізу және (немесе) екінші деңгейдегі банкпен немесе банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйыммен биржалық сауда-саттықта жасалған мәмілелер бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру кезіндегі өзара іс-қимыл тәртібі туралы шарттың болуы		

Лауазымды адам (-дар) _____

лауазымы _____ қолы _____

тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда)

Бақылау субъектісінің басшысы _____

лауазымы _____ қолы _____

тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда)